

Příběh venkovského varhaníka narozeného v roce 1949

Pan Václav Hradecký se narodil 26. ledna 1949 v rodině soukromého zemědělce, věřícího katolíka. Tatínek byl varhaníkem v místním venkovském kostele, strýc dokonce katolickým knězem,

V obecné škole, tedy do páté třídy, mu tento původ nedělal žádné problémy. Všichni učitelé na něj byli hodní, protože byl chytrý a šikovný kluk se samými jedničkami.

O to těžší to měl na měšťance. Řada učitelů ho před spolužáky za katolickou orientaci dost hrubě ponižovala. A v této už také jako jeho otec začal hrát na varhany, tenkrát ještě nebyly volné soboty a všechny, volnočasové aktivity se konaly jen o nedělích. Pan Hradecký nastoupil na desátou v kostele za varhany, zatímco všichni kluci z vesnice byli na hřišti, kde hráli fotbal. A on v tom kostele slyšel jak řvou "gól" a strašně jim záviděl, že tam nemůže být s nimi.

Doba byla stále těžší a všichni, kdo měli něco společného s činností kolem kostela, dostávali cejch, který jim znemožňoval uplatnění v nějakém lepším zaměstnání, nebo dostat se na nějakou školu. Člověk se tak stal živlem nepohodlným tehdejšímu režimu.

A jak to bylo s varhaníky? Dříve jich bylo hodně a byli to většinou ředitelé škol či jinak významní lidé z vesnic nebo měst. Jenže kvůli Komunistické straně a jejich vládě se jim zhoršovalo postavení, proto se většina hraní v kostele dobrovolně vzdala. Kůry kostelů osiřely a nebylo, kdo by tam hrál. Otec Václava Hradeckého začal přibírat další a další kostely, do nichž o nedělích dojížděl hrát. A protože na to už sám nestačil, zapojil do této činnosti i svého syna. Václav od této doby hrával většinou ve třech nebo čtyřech kostelech. V létě to prý byla sranda, ale v zimě to bylo přímo za trest. Sice nádherné varhany se všemi rejstříky krásných hlasů, ale ... klávesy byly ledové a když člověk přehrál sloku písně, tak hlavně z malíků se staly spíše takové ledové tyčinky, co přestávaly reagovat na vůli mozku.

Údajně nebyl nikdy valný muzikant, ale jak se říká, mezi slepými jednooký králem. Všichni se báli postihu za hraní. Jednu paní učitelku, která také hrála na varhany, vyhodili ze školy, a pana učitele, jenž pana Hradeckého naučil hrát a také sám hrál, nechali učit pod podmínkou, že již nikdy hrát v kostele nebude.

Když Václav Hradecký skončil devítiletku a chtěl jít na střední školu, ale nemohl jít na žádnou jinou než na zemědělskou, protože, jak se tehdy říkalo, otec měl hektary, tak musel zůstat v zemědělství. A musel podepsat přihlášku do Jednotného zemědělského družstva, jinak by nemohl jít ani na tu zemědělskou školu.

Škola v Benešově byla skvělá, dala mu pro život všechno, co pak mohl v plné míře využít. Byla to taková jiná doba, začínalo se blýskat na lepší časy a teror dřívějších let začal viditelně slábnout. Pan Hradecký stále hrál v mnoha kostelích a v jednom byly staré barokní varhánky. Kostelík byl zastrčený, takže si ho nikdo moc nevšímal, to bylo pro tyto varhánky požehnání. Všude v okolí byly varhany vyměněné, tady ty barokní zůstaly nedotčené. Klávesnice byla úplně obrácená. Velké bílé klávesy byly tmavé z hruškového dřeva a ty co jsou jinak černé, byly bílé. Na ty ať se hrálo

cokoliv, vždycky byla do nebe povznášející muzika. Holt tohle to baroko umělo. To už asi lidé nic tak krásného neznají.

A se stal zázrak. Přišel rok 1968. A pan Hradecký mohl podat přihlášku na Vysokou školu ekonomickou. Žádný uliční výbor už mu v tom nemohl zabránit. A tak pořád hrál a hrál a radoval se, že bude zase krásný svět. Jak to ale později všechno dopadlo, víme všichni velice dobře.

Na škole chodil na tzv. vojenskou katedru, protože byl vždycky hodně snaživý a pilný, tak už na katedře dotáhl na desátníka. Tzv. absolvent desátník. Pak nastoupil na roční prezenční vojenskou službu. Jaké bylo jeho rozčarování, když v Plzni byl za posledního ubožáka. A nevěděl proč. Až mu jeden kolega, co pracoval na štábu, ukázal, jaký posudek dostal z obce. Jednoduše řečeno, prostě zaostalý katolický vyvrhel, co ještě hraje na varhany, nevhodný pro režim. Vojnu dosloužil s desátníkem, zatímco ostatní už měli na ramenou hvězdy.

A co dál? Doba se uvolnila a najednou zase bylo varhaníků dost a dobrých, lepších než byl pan Hradecký. Když zestárnul, odstěhoval se do Prahy, a tak se se svým milovaným venkovem a tamními kostelíky a kostely rozloučil. Teď už jen chodí poslouchat krásnou varhanní hudbu do všech možných kostelů.

A ještě jeden milý povzdech na závěr. V květnu bývaly na vsi každý den tzv. Májové pobožnosti. Vedl je místní kostelník pan Babický. Nějaké modlitby, pak básničky k panně Marii, které recitovaly u oltáře malé holčičky krásně oblečené jako družičky. Hlavně mariánské písničky se zpívaly. A všechny byly krásné, protože byl vlastně k matce, k mamince, kterou máme všichni rádi a tu svou nejradši. Pan Hradecký jako úplně maličký kluk poprvé při takové pobožnosti zasedl za varhany a hrál píseň "Kde v údolí ku řece hora má sklon ...".

A nohama vůbec ještě nedosáhl na pedály, tak se mu tam pod tou lavicí, na které seděl, jen tak plandaly, ale kdyby jen plandaly, ony se mu tak strašně třásly strachem Tak přesně takhle se začíná.

medailonek: Václav Hradecký je statečný pán, který prožil šťastný život i přes dobu totalitního režimu.

citát: I když tě ostatní nemají rádi, hraj na varhany svého života tak jak chceš.